Ennuste

Tullit ja kauppapoliittinen epävarmuus heikentävät talouskasvua

Suomen talous | 17.12.2024 | Aino Silvo, Petteri Juvonen, Hannu Viertola

KIRJOITTAJAT



Aino Silvo
Vanhempi ekonomisti



Petteri Juvonen
Vanhempi ekonomisti



Hannu Viertola
Vanhempi ekonomisti

Yhdysvaltojen tuleva hallinto kaavailee laajoja tulleja tavaratuonnille. Toteutuessaan ne vaikeuttaisivat Suomen tavaravientiä, sillä Yhdysvallat on Suomelle tärkeä kauppakumppani. Tuontitullien vaikutus itsessään jäisi kuitenkin lieväksi. Yleinen kauppapoliittisen epävarmuuden lisääntyminen ja kansainvälisen kaupan esteiden laajentuminen voisivat heikentää Suomen ulkoista kysyntää laajemminkin. Tämä vähentäisi vientiä ja yritysten investointeja ja hidastaisi talouskasvua Suomessa näkyvästi.



Tavarakaupan tullit hidastaisivat talouskasvua useiden eri kanavien kautta

Protektionismin paluu maailmankauppaan heikentäisi talouskasvua niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa. Yhdysvaltojen uuden hallinnon kaavailemat yleiset tuontitullit kaikelle tavarakaupalle vaikeuttaisivat Suomen tavaravientiä ja heikentäisivät suomalaisten yritysten kilpailukykyä Yhdysvaltojen markkinoilla suhteessa Yhdysvalloissa toimiviin yrityksiin. Yhdysvallat on noussut viime vuosina yhdeksi Suomen tärkeimmistä kauppakumppaneista sekä tavara- että palvelukaupassa.

Miten tuontitullit, joita Yhdysvaltojen seuraava presidentti Donald Trump on kaavaillut asettavansa, vaikuttaisivat Suomen talouskasvuun, vientiin ja inflaatioon? Tässä Suomen Pankin joulukuun 2024 ennusteen vaihtoehtoislaskelmassa tarkastellaan taloudellisia seurauksia siitä, että Yhdysvallat asettaa Trumpin kampanjalupausten mukaisesti yleiset tuontitullit kaikelle tavarakaupalle. Lisäksi arvioidaan tilannetta, jossa kansainvälinen kauppapoliittinen epävarmuus lisääntyy ja muu maailma asettaa symmetriset vastatullit kaikelle tavaratuonnille Yhdysvalloista. Laskelman keskeisenä tarkoituksena on kuvata eri vaikutuskanavia, joiden kautta muutokset kansainvälisessä kauppapolitiikassa välittyvät Suomen talouteen. Laskelma on toteutettu Suomen Pankin Aino 2.0 -mallilla.

Toteutuessaan Yhdysvaltojen asettamat yleiset tuontitullit heikentävät vientiä ja hidastavat talouskasvua Suomessa. Kiristyvän kauppapolitiikan vaikutukset välittyvät Suomen talouteen monen eri kanavan kautta. Tullit heikentävät suoraan Suomen Yhdysvaltoihin suuntautuvaa tavaravientiä. Moniin tavaroihin liittyy merkittävästi myös palveluvientiä, joten myös palveluiden vienti kärsii. Tulleista aiheutuu Suomelle myös välillisiä, muiden maiden kautta tulevia haittoja, jotka niin ikään koskevat sekä tavaroiden että palveluiden vientiä. Kun esimerkiksi Saksan vienti Yhdysvaltoihin vaikeutuu, se vaikuttaa myös Suomen tavaroiden ja palveluiden vientiin Saksaan. Yritysten tuotanto- ja toimitusketjut ovat usein globaaleja ja siten herkkiä häiriöille kansainvälisessä kaupassa. Tästä saatiin kokemusta koronapandemian aikana.

Toistaiseksi Trumpin tulevan hallinnon tarkat kauppapoliittiset toimet – niiden toteutuminen, kohdentuminen, ajoittuminen tai mittakaava – eivät ole tiedossa. Tämä on jo nyt merkittävästi lisännyt epävarmuutta kansainvälisen kauppapolitiikan kehityksestä, kuten kävi myös Trumpin ensimmäisen presidenttikauden aikana vuosina 2018–2019 (kuvio 1).

Yhdysvaltojen kauppakumppanit todennäköisesti suunnittelevat Yhdysvalloille vastatoimia, mikä lisää entisestään kauppapoliittista epävarmuutta. Euroopan unionin ja muun maailman asettamat vastatullit yhdysvaltalaiselle tuonnille olisivat lisäksi kansainväliselle taloudelle haitallisia. Lisääntynyt epävarmuus ja kauppapoliittiset vastatoimet voivat heikentää Suomen ja muun

euroalueen talouskasvua välillisesti enemmän kuin Yhdysvaltojen asettamat tuontitullit itsessään.

Kuvio 1.



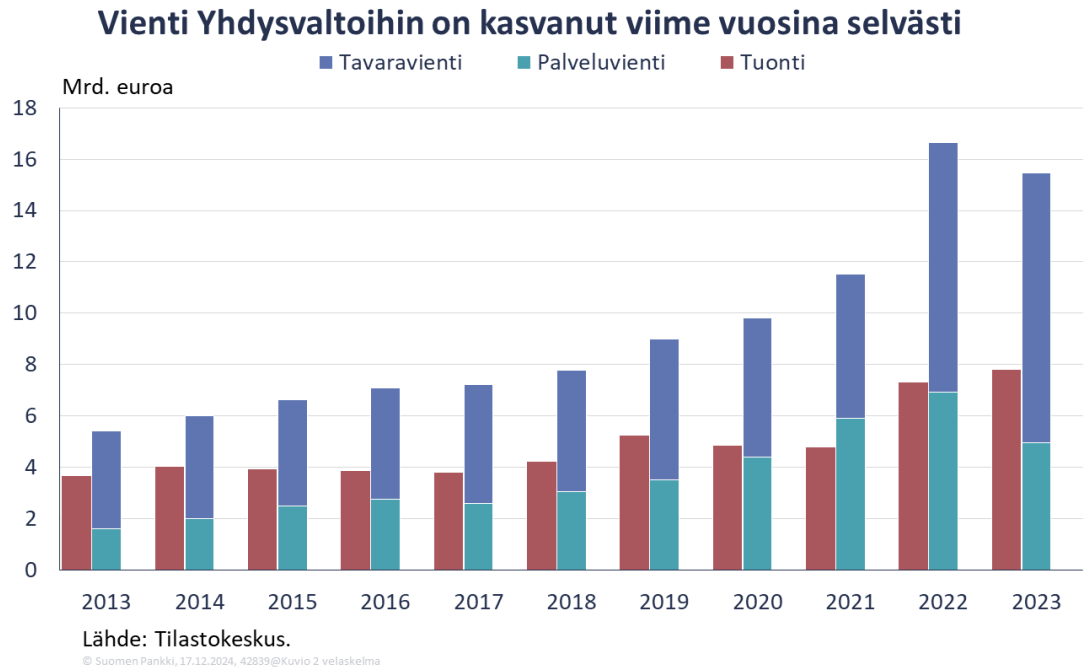
*Trade policy uncertainty index. Muodostettu yhdysvaltalaisessa lehdistössä kauppapoliittiseen epävarmuuteen liittyvän uutisoinnin yleisyyden perusteella.
Lähde: Caldara ym. (2020), The Economic Effects of Trade Policy Uncertainty, Journal of Monetary Economics 109.
© Suomen Pankki, 17.12.2024, 42839@Kuvio 1 velaskelma

Yritykset globaalisti lykkäävät herkästi investointejaan, jos epävarmuus kansainvälisen toimintaympäristön kehityksestä lisääntyy. Suomen vienti on keskittynyt pitkälle investointitavaroihin ja välituotteisiin. Kasvava epävarmuus kansainvälisessä taloudessa vähentää siksi herkästi Suomen vientituotteiden kysyntää. Lisäksi kotimaiset yritykset voivat vähentää tai lykätä omia investointejaan. Epävarmuus voi myös kasvattaa rahoittajien vaatimia riskipreemioita ja nostaa kotimaisten yritysten rahoituskustannuksia, mikä entisestään hidastaa investointien kasvua.

Yhdysvalloista on tullut Suomen tärkein vientimaa

Lähes kaksi kolmasosaa Suomen kaikesta viennistä suuntautuu Eurooppaan, ja pelkästään vienti euroalueelle kattaa yli kolmanneksen Suomen viennin arvosta. Euroopan ulkopuolisista maista selvästi tärkein vientimarkkina on Yhdysvallat, jonne suuntautuu runsaat 13 % kaikesta viennistä. Vuonna 2023 Suomen Yhdysvaltojen-viennin arvo oli runsaat 15 mrd. euroa eli 5,5 % suhteessa Suomen BKT:hen (kuvio 2). Sekä Suomen tavara- että palvelukauppa Yhdysvaltojen kanssa on ylijäämäistä, eli Suomi vie enemmän tavaroita ja palveluita Yhdysvaltoihin kuin tuo sieltä. Noin 70 % Suomen viennistä Yhdysvaltoihin on tavaroita ja vastaavasti noin 30 % on palveluita.

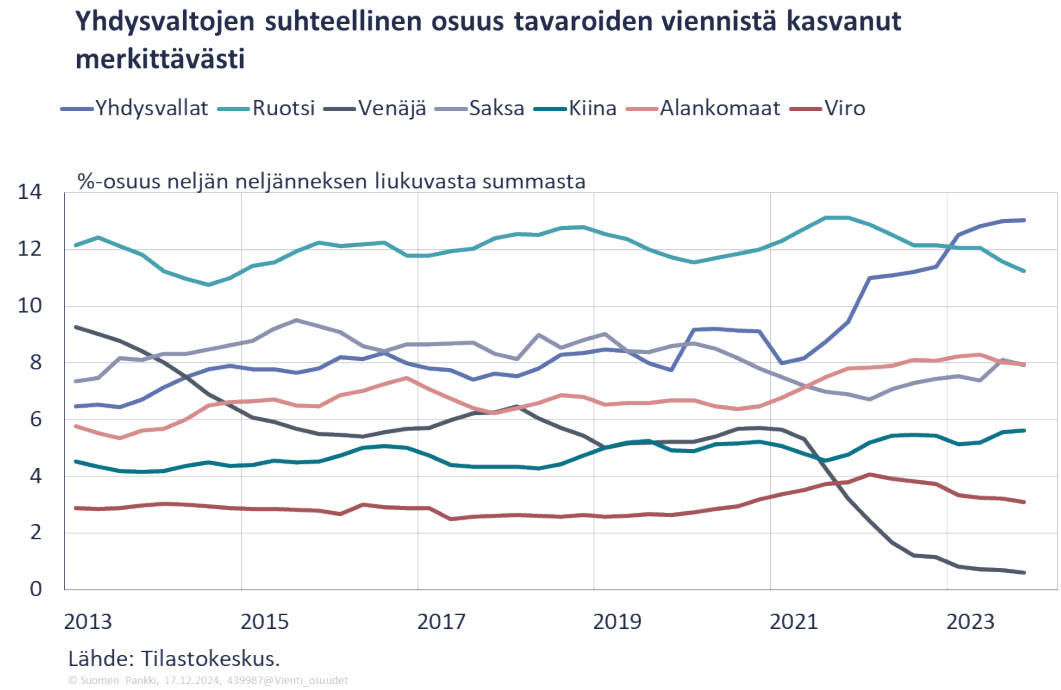
Kuvio 2.



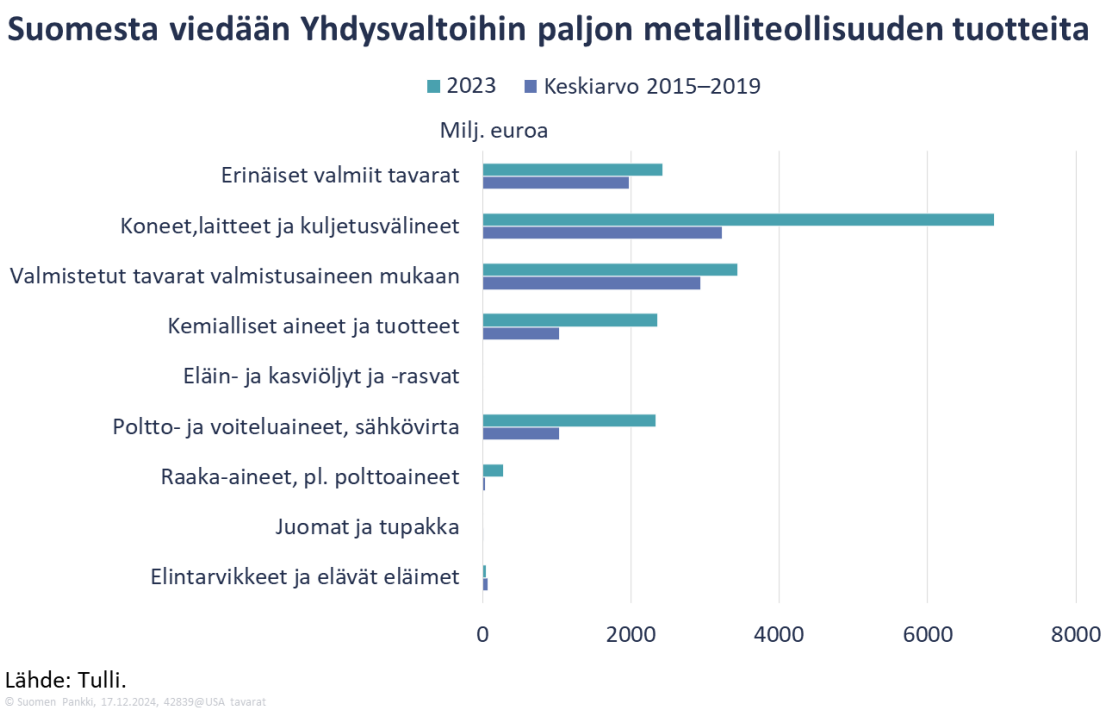
Suomen tavaravienti Yhdysvaltoihin on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Vuosina 2020–2023 sen arvo kasvoi yhteensä lähes 95 % eli melkein tuplaantui. Yhdysvallat on ohittanut Ruotsin ja Saksan Suomen suurimpana vientimaana (kuvio 3).

Tärkeimpiä vetureita Yhdysvaltojen-tavaraviennin kasvussa ovat olleet laivateollisuus sekä erilaiset teollisuuden koneet ja laitteet (kuvio 4). Myös muun muassa kemiallisten tuotteiden, kuten öljyjalosteiden, ja erinäisten valmiiden tavaroiden, kuten terveysteknologian ja tieteellisten instrumenttien, vienti Yhdysvaltoihin on ollut merkittävää.

Kuvio 3.



Kuvio 4.



Laskelman oletukset: tullit vähentävät Suomen ulkoista kysyntää

Tämän vaihtoehtoislaskelman lähtöoletus on, että Yhdysvallat asettaa vuoden 2025 alkupuolella heti Donald Trumpin presidenttikauden alussa yleiset 60 prosentin suuruiset tullit kaikelle tavaratuonnille Kiinasta ja 10 prosentin suuruiset tullit tavaratuonnille kaikkialta muualta, myös Suomesta. Kaupan rajoitusten oletetaan olevan pysyviä. Laskelmassa huomioidaan sekä Yhdysvaltojen asettamien tuontitullien vaikutukset ulkoiseen kysyntään että vaikutukset, jotka kauppapoliittisten vastatoimien, epävarmuuden, valuuttakurssien ja kilpailijamaiden vientihintojen muutosten kautta välittyvät kansainvälisestä taloudesta Suomeen.

Vaihtoehtoislaskelmassa tehdään mallilaskelmiin ja asiantuntijaharkintaan perustuvia oletuksia siitä, miten tuontitullien asettaminen vaikuttaa Suomen ulkoiseen kysyntään, kilpailijamaiden vientihintoihin ja euron valuuttakurssiin. Oletukset pohjautuvat akateemiseen tutkimukseen Donald Trumpin ensimmäisen presidenttikauden aikana asetettujen tullien vaikutuksista sekä tuoreisiin selvityksiin ja arvioihin Trumpin kampanjalupausten mukaisten uusien tullien kansainvälisistä vaikutuksista.[1] Tutkimuskirjallisuuden perusteella varsinkin kauppasotien kasvavaan uhkaan liittyvän kauppapoliittisen epävarmuuden lisääntyminen saattaa heikentää merkittävästi talouskasvua, mikä huomioidaan myös tässä laskelmassa.[2]

Kokonaisuutena Yhdysvaltojen asettamat tullit ja niihin liittyvät kerrannaisvaikutukset haittaavat kansainvälisen talouden kehitystä voimakkaimmin vuonna 2025 (taulukko 1). Erityisesti kauppapoliittisen epävarmuuden oletetaan olevan suurta Trumpin presidenttikauden alkuvaiheessa mutta alkavan hälventyä sen jälkeen.

Vaihtoehtoislaskelmassa käytetyt ulkoiset oletukset

Ero vuosimuutokseen perusennusteessa (%-yksikköä)	**2025**	**2026**	**2027**
Suomen ulkoinen kysyntä			
1a. Yhdysvaltojen tuontitullit	−0,5	−0,3	−0,2
1b. Vastatullit	0,1	−0,1	−0,4
1c. Kauppapoliittinen epävarmuus	−0,5	0,3	0,1
Yhteensä	***−0,9***	***−0,1***	***−0,5***

Lähde: Suomen Pankki.

Vaihtoehtoislaskelmassa käytetyt ulkoiset oletukset			
Kilpailijamaiden vientihinnat			
2a. Yhdysvaltojen tuontitullit	0,0	0,0	0,0
2b. Vastatullit	0,0	0,0	0,0
2c. Kauppapoliittinen epävarmuus	−0,5	0,3	0,2
Yhteensä	***−0,5***	***0,3***	***0,2***
Laaja kauppapainotettu valuuttakurssi*			
3a. Yhdysvaltojen tuontitullit	0,3	0,2	0,3
3b. Vastatullit	−0,3	−0,2	−0,3
3c. Kauppapoliittinen epävarmuus	−0,1	0,0	0,0
Yhteensä	***−0,1***	***0,0***	***0,0***
*Euron ulkoinen arvo heikkenee, kun kauppapainotettu valuuttakurssi nousee.			

Lähde: Suomen Pankki.

Ensiksi tarkastellaan pelkästään Yhdysvaltojen asettamien tuontitullien vaikutusta Suomen ulkoiseen toimintaympäristöön (taulukko 1, rivit 1a, 2a, 3a). Tullien vuoksi Suomen ulkoisen kysynnän kasvu hieman hidastuu verrattuna joulukuun ennusteen perusuraan.

Yhdysvaltojen asettamat tullit vahvistavat dollaria suhteessa euroon. Tuonti Yhdysvaltoihin vähenee, mikä heikentää ulkomaisen valuutan kysyntää ja vahvistaa dollaria. Tuontihintojen nousu nostaa kuluttajahintoja Yhdysvalloissa. Tämän seurauksena Yhdysvaltojen korkotaso voi nousta verrattuna euroalueeseen, millä on myös dollarin valuuttakurssia vahvistava vaikutus. Euron heikkeneminen suhteessa dollariin vahvistaa suomalaisten yritysten viennin hintakilpailukykyä ja kompensoi osin tuontitullien vaikutusta. Yhdysvaltojen ulkomaankaupan osuudella painotettu valuuttakurssin muutos jää kuitenkin suhteellisen pieneksi.

Laskelmassa tehdään yksinkertaistava oletus, että Yhdysvaltojen asettamat tuontitullit eivät muuta Suomen kilpailijamaiden vientihintojen kehitystä suhteessa perusennusteeseen. Yhdysvaltojen asettamien tuontitullien kokonaisvaikutus kilpailijamaiden vientihintoihin on epäselvä. Yhtäältä tuontitullit nostavat tuontipanosten hintoja ja siten myös yhdysvaltalaisten yritysten vientihintoja. Toisaalta tuonnin rajoitukset saattavat saada muunmaalaiset ja etenkin kiinalaiset vientiyritykset etsimään aggressiivisesti uusia vientimarkkinoita esimerkiksi

Euroopasta, millä on kilpailijamaiden vientihintoja laskeva vaikutus.

Toiseksi laskelmassa oletetaan, että Yhdysvaltojen kauppakumppanit asettavat symmetriset vastatullit yhdysvaltalaiselle tavaratuonnille (taulukko 1, rivit 1b, 2b, 3b). Vastatullit heikentävät dollarin kurssia suhteessa euroon. Suomen ulkoinen kysyntä vahvistuu aluksi hieman, sillä kysyntää suuntautuu yhdysvaltalaisista tuotteista muualla tuotettuihin tavaroihin. Pidemmällä aikavälillä kaupan esteiden globaali lisääntyminen hidastaa maailmantalouden ja Suomen vientikysynnän kasvua verrattuna ennusteen perusuraan. Lisäksi euron vahvistuminen voimistaa vientikysynnän heikentymistä.

Kolmanneksi laskelmassa huomioidaan kauppapoliittisen epävarmuuden lisääntyminen (taulukko 1, rivit 1c, 2c, 3c). Laskelman oletusten mukaan se saa yritykset globaalisti lykkäämään investointejaan, mikä heikentää kansainvälistä kysyntää. Tästä seuraa, että Suomen ulkoisen kysynnän kasvu hidastuu ja kilpailijoiden vientihinnat laskevat suhteessa perusennusteeseen vuonna 2025. Kun epävarmuus hälvenee vuodesta 2026 alkaen, Suomen ulkoisen kysynnän kasvu alkaa taas vahvistua ja kilpailijamaiden vientihinnat nousta. Laskelmassa oletetaan lisäksi, että kasvanut epävarmuus heikentää suoraan kotimaisia yksityisiä investointeja vuonna 2025.[3]

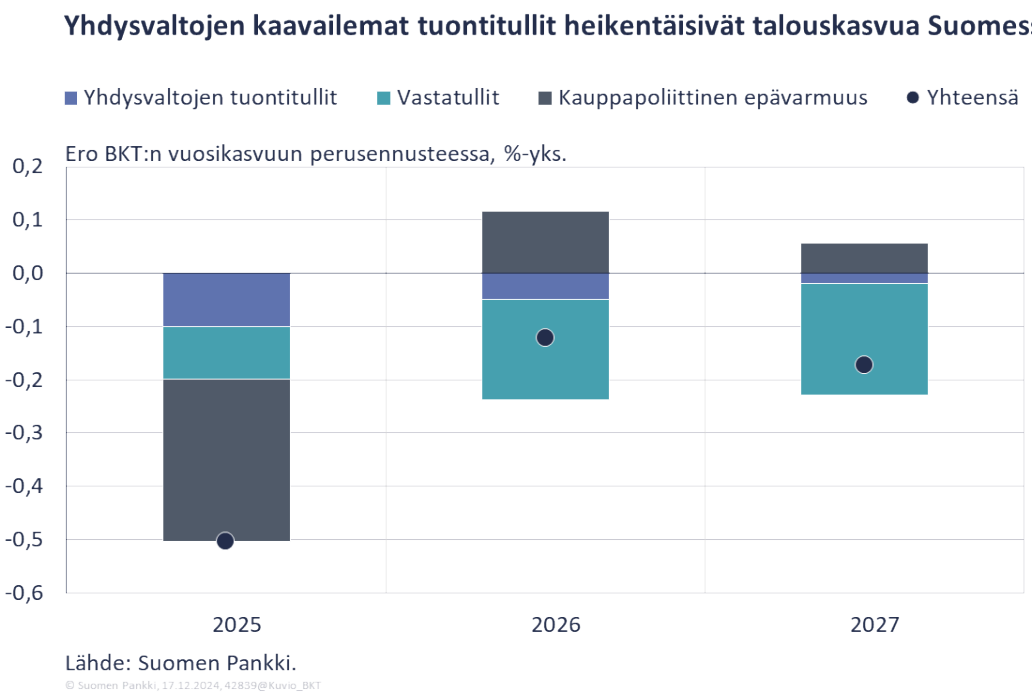
Laskelman tulokset: kauppapolitiikan muutokset heikentävät talouskasvua Suomessa

Kauppapolitiikan muutosten vaikutukset Suomen talouteen esitetään seuraavaksi eri tekijöihin eriteltynä. Ensin esitetään Yhdysvaltojen asettamien tuontitullien vaikutukset Suomen talouteen. Tämän jälkeen tarkastellaan kokonaisvaikutuksia, joissa on huomioitu myös muun maailman asettamien vastatullien sekä kauppapoliittisen epävarmuuden vaikutukset (taulukko 2).

Yhdysvaltojen asettamilla tulleilla vain pienet vaikutukset Suomen talouteen

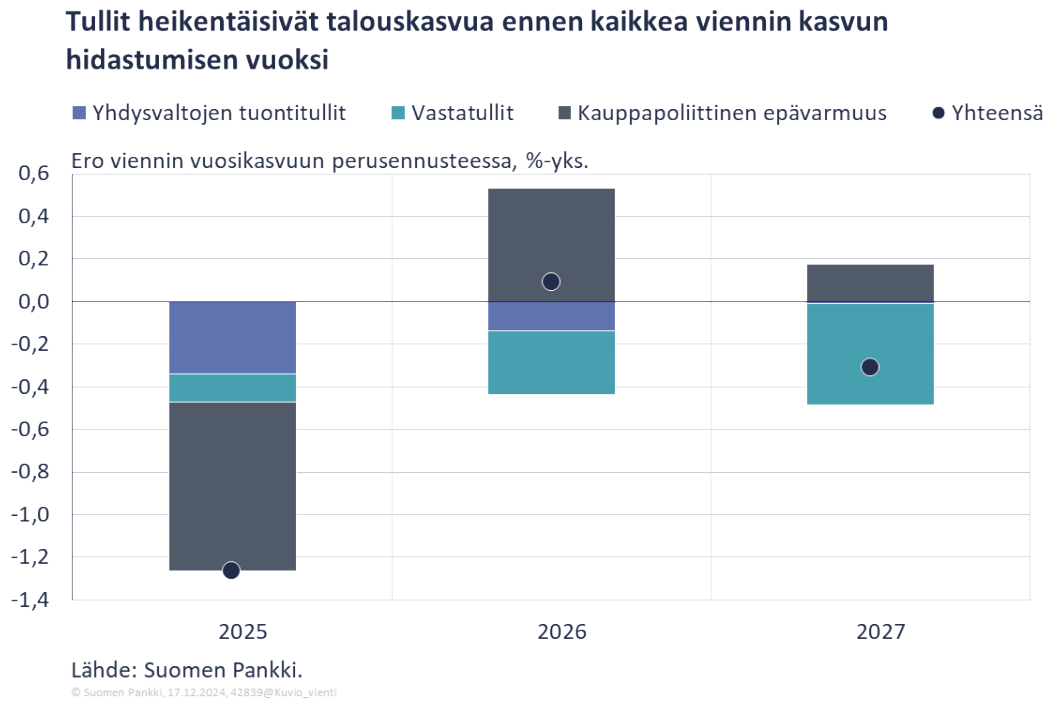
Yhdysvaltojen tuontitullien asettaminen heikentää Suomen talouden kasvua, ja BKT kasvaa vuonna 2025 laskelmassa 0,1 prosenttiyksikköä hitaammin kuin Suomen Pankin joulukuun 2024 perusennusteessa. Vuosina 2026 ja 2027 tullien vaikutus on tätäkin vähäisempi (kuvio 5). BKT:n taso jää kuitenkin tullien vuoksi vuoden 2027 lopussa alemmaksi kuin perusennusteessa.

Kuvio 5.

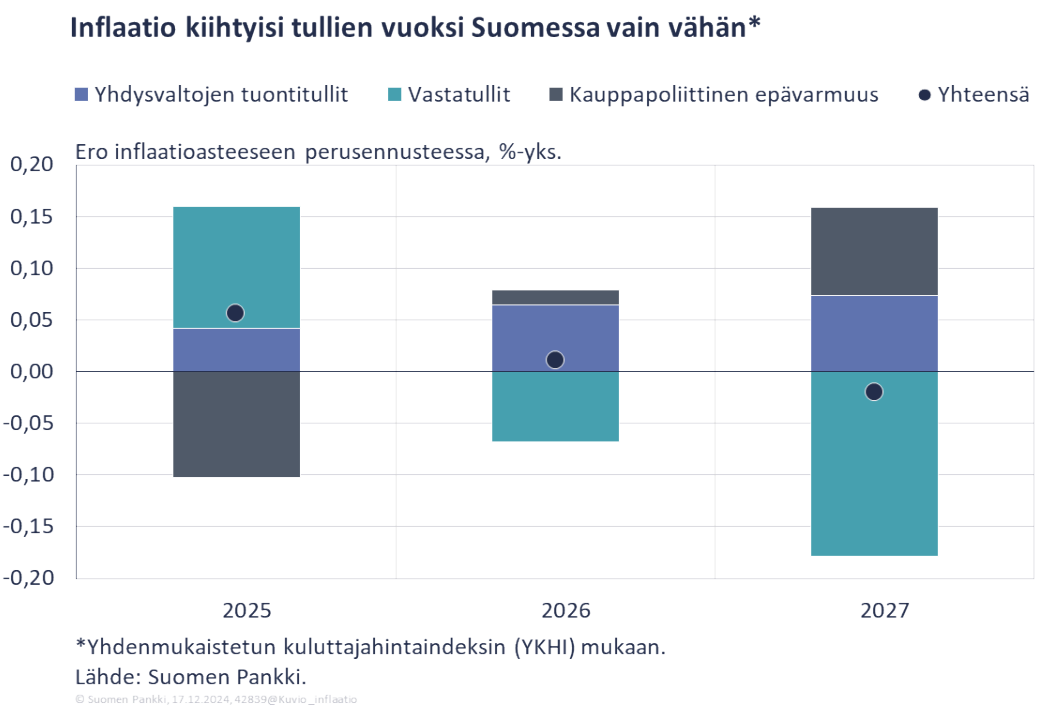


Yhdysvaltojen asettamat tuontitullit heikentävät Suomen viennin vuosikasvua 0,3 prosenttiyksikköä vuonna 2025 verrattuna joulukuun ennusteen perusuraan (kuvio 6). Vuosina 2026–2027 tullien vaikutus viennin kasvuun jää hyvin pieneksi. Ne nostavat suomalaisten vientituotteiden hintoja ja vähentävät niiden kysyntää Yhdysvalloissa. Tullien vaikutusta Suomen vientikysyntään kuitenkin lieventää se, että tullit koskevat myös suomalaisten yritysten kilpailijoita. Laskelmassa dollarin oletetaan vahvistuvan suhteessa euroon tuontitullien vuoksi, mikä osaltaan parantaa viennin hintakilpailukykyä ja lieventää tullien vaikutusta. Yhdysvaltojen tuontitullien vaikutus Suomen kuluttajahintainflaatioon on myös pieni, vuosittain 0,1 prosenttiyksikköä vuosina 2026–2027 (kuvio 7).

Kuvio 6.



Kuvio 7.



Vastatullit ja epävarmuus syventävät vaikutuksia Suomen talouteen

Arvio tullien kokonaisvaikutuksesta Suomen talouskasvuun suurenee merkittävästi, kun huomioidaan muun maailman asettamien vastatullien ja kauppapoliittisen epävarmuuden lisääntymisen vaikutukset. BKT:n kasvu hidastuu kokonaisuudessaan yhteensä 0,5 prosenttiyksikköä vuonna 2025 suhteessa perusennusteeseen (kuvio 5). Epävarmuuden lisääntyminen vähentää yritysten investointeja Suomessa. Kun epävarmuus alkaa vähitellen hälvetä, pienenee myös sen haitallinen vaikutus talouteen. Vuonna 2027 talouskasvu on 0,2 prosenttiyksikköä hitaampaa kuin perusennusteessa. Vuosina 2026 ja 2027 vaikutukset Suomen talouskasvuun jäävät kokonaisuudessaan melko vähäisiksi. Kaiken kaikkiaan BKT:n volyymista katoaa yhteensä 4,5 mrd. euroa kolmen vuoden aikana.

Yhdysvaltojen tuontitullit ja niiden aiheuttamat kerrannaisvaikutukset kansainvälisessä taloudessa yhdessä vastatullien ja epävarmuuden lisääntymisen myötä hidastavat Suomen viennin kasvua laskelman mukaan kokonaisuutena 1,3 prosenttiyksikköä vuonna 2025 verrattuna ennusteen perusuraan (kuvio 6). Kauppapoliittisen epävarmuuden hälventyessä vuonna 2026 viennin kasvu kiihtyy hieman nopeammaksi kuin perusuralla. Vuonna 2027 viennin kasvu jälleen heikkenee verrattuna perusennusteeseen, kun kansainvälisen kaupan kasvu hidastuu lisääntyneiden kaupan esteiden vuoksi.

Talouskasvun hidastuminen heikentää myös työmarkkinatilannetta Suomessa. Työllisyys heikkenee ja työttömyys lisääntyy perusennusteeseen verrattuna etenkin vuonna 2025, eikä työllisyys palaudu ennusteen perusuralle vuoteen 2027 mennessä. Kauppapoliittiset vastatoimet vaimentavat myös yksityisen kulutuksen kasvua koko tarkastelujaksolla 2025–2027, sillä tuontituotteet kallistuvat ja kotitalouksien tulojen kasvu hidastuu. Laskelman tulosten perusteella kauppapoliittisen epävarmuuden lisääntymisellä ei ole merkittävästi vaikutusta kotitalouksien kulutuspäätöksiin.

Vaikutukset kuluttajahintainflaatioon puolestaan ovat kokonaisuutena hyvin vähäisiä, sillä laskemassa on useita tekijöitä, jotka vaikuttavat inflaatioon vastakkaissuuntaisesti (kuvio 7). Euron valuuttakurssi heikkenee Yhdysvaltojen asettamien tullien vuoksi, mikä hieman kiihdyttää inflaatiota Suomessa. Lisääntynyt epävarmuus heikentää kokonaiskysyntää ja vähentää inflaatiopaineita vuonna 2025. Vastatullit toisaalta nostavat tuontihintoja kertaluonteisesti ja kiihdyttävät inflaatiota tilapäisesti vuonna 2025. Ne kuitenkin myös vahvistavat euron valuuttakurssia, mikä vähentää niiden vaikutusta inflaatioon vuosina 2026 ja 2027.

Vaihtoehtoislaskelman tulokset ovat samaa suuruusluokkaa kuin muun muassa Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) lokakuussa 2024 julkaiseman laskelman arvio Yhdysvaltain tuontitullien vaikutuksista euroalueella samankaltaisilla oletuksilla. IMF:n arvion mukaan kauppapolitiikan

muutosten vaikutukset BKT:n kasvuun euroalueella lähivuosina ovat hieman suurempia kuin tässä arvioidut vaikutukset Suomelle. Tämä johtuu pääosin siitä, että kauppapoliittisen epävarmuuden vaikutus investointeihin ja talouskasvuun on arvioitu voimakkaammaksi. Kokonaisvaikutukset kuluttajahintainflaatioon euroalueella ovat IMF:n laskelman mukaan kuitenkin vähäisiä. Myös Saksan keskuspankki (Bundesbank) julkaisi joulukuussa samankaltaisen laskelman Yhdysvaltojen tullien vaikutuksista Saksan talouteen. Tullit ja niiden kerrannaisvaikutukset hidastaisivat merkittävästi talouskasvua myös Saksassa, joka on Suomen tapaan vientivetoinen talous.

Vaihtoehtoislaskelman tulokset			
Vuosimuutos (%)	**2025**	**2026**	**2027**
Bruttokansantuote			
Perusennuste	0,8	1,8	1,3
Vaihtoehtoinen kehitys	0,3	1,7	1,2
Poikkeama perusennusteesta (%-yks.)	*−0,5*	*−0,1*	*−0,2*
Vienti			
Perusennuste	2,7	2,7	2,9
Vaihtoehtoinen kehitys	1,4	2,8	2,6
Poikkeama perusennusteesta (%-yks.)	*−1,3*	*0,1*	*−0,3*
Yksityiset investoinnit			
Perusennuste	0,9	6,7	4,6
Vaihtoehtoinen kehitys	−0,2	5,5	4,2
Poikkeama perusennusteesta (%-yks.)	−1,2	−1,2	−0,4
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi			
Perusennuste	1,9	1,5	1,7
Vaihtoehtoinen kehitys	1,9	1,5	1,6
Poikkeama perusennusteesta (%-yks.)	*0,1*	*0,0*	*0,0*

Lähde: Suomen Pankki.

Vaihtoehtoislaskelman tulokset			
Työllisten lukumäärä			
Perusennuste	−0,2	0,8	0,7
Vaihtoehtoinen kehitys	−0,4	0,7	0,6
Poikkeama perusennusteesta (%-yks.)	*−0,3*	*−0,2*	*−0,1*

Lähde: Suomen Pankki.

Suomi hyötyy sääntöpohjaisesta vapaakaupasta

Yhdysvaltojen asettamat tuontitullit heikentäisivät suomalaisten vientituotteiden kysyntää Yhdysvalloissa ja hidastaisivat siten talouden ja viennin kasvua Suomessa. Vaikka Yhdysvallat on Suomelle merkittävä kauppakumppani, Donald Trumpin kaavailemien 10 prosentin suuruisten yleisten tuontitullien vaikutus talouskasvuun Suomessa jäisi kuitenkin sinänsä rajalliseksi. Yhdysvaltojen osuus Suomen tavaraviennistä on merkittävyydestään huolimatta vain reilun kymmenesosan, 13 %. Lisäksi kasvava osuus Suomen Yhdysvaltojen-viennistä on palveluita, joita tullit eivät suoraan koske.

Huomattavasti voimakkaammin talouskasvua ja vientiä todennäköisesti hidastaa yleisen kauppapoliittisen epävarmuuden lisääntyminen kansainvälisessä taloudessa. Suomen kaltaiselle vientivetoiselle, pienelle avotaloudelle sääntöpohjainen vapaakauppa on erityisen tärkeää. Trumpin räväkät kauppapoliittiset aloitteet ovat omiaan lisäämään spekulaatioita muiden maiden mahdollisista vastatoimista ja yleisemmin protektionististen asenteiden vahvistumisesta ja kaupan esteiden lisääntymisestä.

Kauppapoliittisen epävarmuuden lisääntyminen kansainvälisessä taloudessa todennäköisesti myös heikentää yritysten investointeja maailmanlaajuisesti. Suomen viennin rakenne painottuu vahvasti investointihyödykkeisiin ja välituotteisiin, joiden vienti kärsii tällaisessa tilanteessa erityisen herkästi. Toisaalta Yhdysvaltojen tuontikysynnän vähentyminen myös pakottaa vientiyritykset kaikkialla maailmassa etsimään uusia markkinoita Yhdysvaltojen ulkopuolelta tai siirtämään tuotantoaan Yhdysvaltojen rajojen sisäpuolelle, mikä kiristää kilpailuasetelmia. Useilla suomalaisilla yrityksillä onkin jo merkittävästi tuotantoa myös Yhdysvalloissa. Suomen viennin kehitys riippuu siten myös suomalaisten vientiyritysten kyvystä sopeutua muuttuvaan kauppapolitiikkaan.

Kirjallisuus

Amiti, M., Redding, S. J. ja Weinstein, D. E. (2019), The impact of the 2018 tariffs on prices and welfare. Journal of Economic Perspectives 33(4), s. 187–210.

Boer, L. ja Rieth, M. (2024), The macroeconomic consequences of import tariffs and trade policy uncertainty. IMF Working Paper 24/13.

Caldara, D., Iacoviello, M., Molligo, P., Prestipino, A. ja Raffo, A. (2020), The economic effects of trade policy uncertainty. Journal of Monetary Economics 109, s. 38–59, https://www.matteoiacoviello.com/tpu.htm.

Fajgelbaum, P. D., Goldberg, P. K., Kennedy P. J. ja Khandelwal, A. K. (2020), The return to protectionism. Quarterly Journal of Economics 135(1), s. 1–55.

Fajgelbaum, P. D. ja Khandelwal, A. K. (2022), The economic impacts of the US-China trade war. Annual Review of Economics 14, s. 205–228.

Furceri, D., Hannan, S. A., Ostry, J. D. ja Rose, A. K. (2022), The macroeconomy after tariffs. World Bank Economic Review 36(2), s. 361–381.

Gunnella, V. ja Quaglietti, L. (2019) The economic implications of rising protectionism: a euro area and global perspective. ECB Economic Bulletin 3/2019.

Kansainvälinen valuuttarahasto (2024) World Economic Outlook October 2024.

Lindblad, A., Sariola, M. ja Silvo, A. (2019) Investointeja heikentävät epävarmuus ja Suomen talouden rakenne. Euro & talous 17.12.2019.

Viitteet

1. Ks. esim. Amiti ym. (2019), Gunnella ja Quaglietti (2019), Caldara ym. (2020), Fajgelbaum ym. (2020), Fajgelbaum ja Khandelwal (2022), Furceri ym. (2022), Boer ja Rieth (2024) sekä Kansainvälinen valuuttarahasto (2024). ↑
2. Caldara ym. (2020). ↑
3. Epävarmuuden suora vaikutus yksityisiin investointeihin on mitoitettu siten, että investoinnit vähenevät 1 prosentin vuonna 2025 verrattuna ennusteen perusuraan. Vaikutuksen suuruus on linjassa Lindbladin ym. (2019) tulosten kanssa. Kirjoittajat arvioivat, mikä on yleisen kansainvälisen epävarmuuden vaikutus investointien kehitykseen Suomessa. ↑

Asiasanat

ennuste, kansainvälinen kauppa, kauppapolitiikka, tuontitullit, vaihtoehtoislaskelma